

Per Birger Olofsson
Langåsen 5
3660 Stenløse

Dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3 til afbrænding og pletvis rydning i beskyttet mose og overdrev ved Langåsen 5, Ganløse Hessel.

Egedal Kommune meddeler hermed dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3 til naturpleje gennem mosaikafbrænding af overdrev og mose på matr.nr. 5v Ganløse By, Ganløse ved adressen Langåsen 5, Ganløse Hessel. Derudover meddeles der dispensation til rydning af krat på førnævnte matrikel og matr.nr. 5u Ganløse By, Ganløse ved adressen Langåsen 7

Afgørelsen er truffet i henhold til naturbeskyttelseslovens § 65, stk. 2 (LBKG 2024-06-28 nr. 927), og habitatbekendtgørelsens §§ 6-7 og § 10 (BKG 2023-08-21 nr. 1098).

Dispensationen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet.

Hvis der bliver klaget over afgørelsen, må dispensationen kun udnyttes, hvis Miljø- og Fødevareklagenævnet beslutter det.

Dispensationen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år, jf. naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2.

Vilkår

- Afbrænding må som udgangspunkt kun foregå i perioden fra 1. oktober til 31. marts af hensyn til dyrelivet. Hvis vejrforholdene ved udgangen af denne periode taler for det, kan tilsynsmyndigheden efter en konkret vurdering tillade, at afbrændingen foretages indtil senest den 15. april.
- Der skal under afbrændingen udvises den fornødne forsigtighed og træffes de nødvendige forholdsregler, svarende til det der følger af afbrændingsbekendtgørelsen og den tilhørende vejledning.
- Der skal som minimum være 2 deltager ved afbrændingen
- Frederiksborg Brand og Redning (47 37 61 00) skal orienteres umiddelbart inden afbrændingen påbegyndes.
- Egedal Kommunes naturteam skal orienteres inden den planlagte afbrænding.
- Rydning må kun foretages pletvist og på steder med ensartet tilgroning.

Begrundelse

Den 21. januar 2026

Sagsnr.: 25/21291

Dok. nr.: 2

Julie Andersen

E-mail:

Julie.Andersen@egekom.dk

Dronning Dagmars vej 200

3650 Ølstykke

Mail: kommune@egekom.dk

Web: www.egedalkommune.dk

Ekspeditionstid:

Mandag - Tirsdag 08.00-14.00

Onsdag Lukket

Torsdag 10.00-17.30

Fredag 10.00-12.00

Rådhuset har åbent:

Mandag - Torsdag 08.00-19.00

Fredag 08.00-14.00

Det er efter en samlet afvejning af sagens oplysninger, at Egedal Kommune vurderer at der foreligger særlige omstændigheder, der kan dispensere fra naturbeskyttelseslovens § 3. Det skyldes, at projektet anses som naturforbedrende.

Det ansøgte og sagsforløb

Egedal Kommune har modtaget ansøgning om dispensation til afbrænding og rydning d. 18. december 2025 fra Birger Olufsen på vegne af Birger og nabolodsejer Lone Olesen. Det ansøgte areal er beliggende på matr.nr. 5v og 5u Ganløse by, Ganløse ved Langåsen 5 og 7, Ganløse Hessel

Egedal Kommune har besøgt arealet d. 9.9.25 og igen d. 10.11.25. Der er modtaget fuldmagt fra Lone Olesen til rydning af krat på matr.nr. 5u d. 28.10.25.

Der ansøges om mosaikafbrænding af partier med uønskede konkurrencestærk opvækst, som fx bjerg-rørhvene, cypresvortemælk, tagrør på overdrev og i mose. Formålet er at supplere den nuværende græsning ved at fjerne førnelaget og mindske mostæpper og på den måde skabe spirebede til græs og urter. Det ansøgte område for afbrænding ligger på matrikel 5v.

Figur 1: oversigtskort ove ansøgt areal og beskyttede naturtyper.

Der ønskes desuden pletvis rydning af særligt tilgroede områder. Det ansøgte område ligger både på matrikel 5u og 5v.

Naturforhold

Det ansøgte areal er en sydvendt skråning med stor hældning, der både rummer højtliggende overdrevsnatur og lavtliggende mose.

Figur 2: dronefoto fra besigtigelse. Der ses grå spredte plamager med bjergrørhvene. Til højre ses mose med tagrør.

Arealet har været en værdifuld botanisk lokalitet, men vi har set en kraftig forringelse af tilstanden siden første registrerede besigtigelse i 1995. Ved besigtigelse fra 1995 fremgik det, at der var registreret 46 værdifulde arter og 7 særligt værdifulde arter. Ved besigtigelse fra 2010 blev der registreret 27 værdifulde arter og 6 særligt værdifulde arter, og ved seneste besigtigelse i 2020 blev der kun registreret 13 værdifulde arter og 4 særligt værdifulde arter.

Den nuværende forvaltning er afgræsning med får. Arealet er udpræget lysåbent med spredt opvækst af vedplanter. Flere steder på overdrevet ses en dominans af bjergrørhvene, og der var store ensartede partier af den ikke-hjemmehørende cypresvortemælk. Det har været forsøgt at bekæmpe arten med overdækning af kraftig presenning. Nedenfor ses et foto af ejeren fra maj 2025.

Figur 3: foto af cypresvortemælkens dominans på arealet. Maj 2025.

Den lavtliggende mose er domineret af tagrør med indslag af brombær og hindbær.

Påvirkning af Natura 2000-områder

Natura 2000-områder, er områder der indgår i et europæisk netværk af områder, der beskytter en lang række arter og naturtyper. Det følger af habitatbekendtgørelsens § 6, sammenholdt med bekendtgørelsens § 7, stk. 2, nr. 1, at der før der gives dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 65, skal foreligge en vurdering af, om det ansøgte projekt kan påvirke et Natura 2000-områdes udpegningsgrundlag væsentligt.

Projektområdet ligger 200 m fra Natura 2000 område nr. 139 Øvre Mølleådal, Furesø og Frederiksdal Skov (N139), som består af habitatområde nr. 123, samt fuglebeskyttelsesområde nr. 109, der ligger mere 7 km væk.

Udpegningsgrundlaget for H123 kan den ses nedfor og i [Natura 2000-plan 2022-2027 N139](#).

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 123		
Naturtyper:	Søbred med småurter (3130)	Kransnålalge-sø (3140)
	Næringsrig sø (3150)	Brunvandet sø (3160)
	Vandløb (3260)	Kalkoverdrev* (6210)
	Surt overdrev* (6230)	Tidvis våd eng (6410)
	Urtebræmme (6430)	Hængesæk (7140)
	Kildevæld* (7220)	Rigkær (7230)
	Bøg på mor (9110)	Bøg på muld (9130)
	Ege-blandskov (9160)	Stilkeke-krat (9190)
	Skovbevokset tørvemose* (91D0)	Elle- og askeskov* (91E0)
	Stor kærguldsmed (1042)	Lys skivevandkalv (1082)
	Skæv vindelsnegl (1014)	Sumpvindelsnegl (1016)
	Stor vandsalamander (1166)	

Naturtyper og arter, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype. Udpegningsgrundlag for habitatområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

Da den ansøgte aktivitet kun har lokal påvirkning på det ansøgte projektareal og samtidig vurderes at være naturforbedrende, vil det ikke kunne påvirke det pågældende Natura 2000-områdes udpegningsgrundlag.

Påvirkning af yngle- og rasteområder for bilag IV-arter

Gennem EU's habitatdirektiv er der indført en beskyttelse af særlige dyrearter, der er sjældne eller i tilbagegang i EU. De omfattede arter kaldes bilag IV-arter, og man kan finde listen over arter på habitatbekendtgørelsens bilag 7. Det fremgår i habitatbekendtgørelsen § 10, at deres yngle- og rasteområde må ikke beskadiges eller ødelægges. Ydermere kræver det i forbindelse med dispensation medfører naturbeskyttelseslovens § 65 en vurdering om hvorvidt en dispensation vil medføre skade på nogen bilag IV-arters yngle og rasteområde, jf. bekendtgørelsens § 7 stk. 2. I habitatvejledningen fremgår det at en skader på et yngle- og rasteområde er noget der nedsætte den økologiske funktionalitet.

På den offentligt tilgængelige database arter.dk fremgår det, at der ved tidligere besigtigelser og private registreringer i nærområdet er registreret følgende fund af bilag IV-arter inden for 2 km: markfirben på projektarealet (observeret i 1995); stor vandsalamander 150 m nord for.

Markfirben yngler i en række biotoper, som overdrev, klit og krat, men fælles er at de indeholder soleksponerede skråninger med veldrænet jord. De raster på områder med lignende fysiske forhold, men som også indeholder skjulesteder, som kvas, krat eller sten, oftest inden for 100 m af ynglestedet. Det vurderes at afbrænding vil forbedre de fysiske forhold for arten ved at skabe flere pletter med bar jord, samt lavere og mere varieret vegetation. Det er derfor usandsynligt, at det ansøgte projekt vil påvirke artens økologiske funktionalitet negativt.

Stor vandsalamander yngler i vandhuller af forskellige størrelse og type. Dens foretrukne rasteområde på land er især skovområder med gode skjulesteder (stammer, sten, døde blade mm.). Den raster næsten altid inden for 100 m af sit ynglevandhul.

Egedal Kommune vurderer ikke, at projektet i sig selv, eller i sammenhæng med andre planer eller projekter vil beskadige yngle- og rasteområder for arter på habitatdirektivets bilag IV.

Fredning

Projektarealet ligger inden for fredningen Langåsen og Nellesødalen. Fredningsformålet er synliggøre tunneldalen syd og bevare status quo, og skal fremmes gennem naturpleje og naturgenopretning. Derfor strider det ansøgte ikke imod fredningen for området.

Lovgrundlag

Naturbeskyttelseslovens § 3 beskytter en række udvalgte naturtyper. Inden for projektarealet er der beskyttet overdrev og mose.

Biologiske overdrev er beskyttet i henhold til naturbeskyttelseslovens § 3, når overdrevet i sig selv eller sammen med andre naturtyper er større end 2.500 m². Det betyder, at der ikke må foretages ændringer i tilstanden af overdrevet.

Moser er beskyttet i henhold til naturbeskyttelseslovens § 3, når mosen i sig selv eller sammen med andre naturtyper er større end 2.500 m². Moser og lignende, der er mindre end 2.500 m², er også omfattet af beskyttelsen, hvis mosen ligger i forbindelse med en beskyttet sø eller et beskyttet vandløb. Det betyder, at der ikke må foretages ændringer i tilstanden af mosen.

En tilstandsændring forstås som en hvilken som helst ændring eller indgreb i naturområdet.

Spørgsmål om dispensation

Kommunen kan i særlige tilfælde meddele dispensation jf. naturbeskyttelseslovens § 65 stk. 2. Praksis for dispensationer er dog restriktiv og kræver at der foreligger en særlige omstændighed, som har en generel samfundsmæssig interesse, og ikke med rimelighed kan placeres uden for beskyttet natur. Derudover forudsætter det, at der ikke skabes uhensigtsmæssig præcedens for fremtidig administration af § 3 beskyttelsen i området.

En særlig omstændighed, der kan begrunde en dispensation, kan eksempelvis være, at der er tale om natur uden særlig interesse, eller at et ansøgt indgreb har en naturforbedrende funktion. I ['Vejledningen om naturbeskyttelseslovens § 3-beskyttede naturtyper'](#) og Miljø- og fødevarenævnets praksis kan man finde uddybende fortolkninger af hvad der udgør særlige omstændigheder.

I vejledningen fremgår det at naturpleje i form af afbrænding er en foranstaltning, der kræver dispensation fra § 3-beskyttelsen.

Afbrænding er en udbredt naturforbedrende pleje af lysåbne naturtyper, der ifølge [Naturplejeportalen](#) fjerner næringsstoffer, fjerner visse biomasse og giver større artsrigdom af urter, og samtidig er effektiv til bekæmpelse af problemarter som bjergørhvene. Rydning af særligt tilgroede steder vurderes ligeledes at være naturforbedrende, da tilgroning er en trussel bevaring af naturtypen.

Egedal Kommunes vurdering

Egedal Kommune meddeler hermed dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3 til udskiftning af afbrænding.

Egedal Kommune finder på baggrund af en samlet vurdering af sagens oplysninger, at der foreligger særlige omstændigheder, der kan begrunde en fravigelse af den restriktive praksis på området.

Kommunen lægger vægt på, at afbrænding på projektområde vil være naturforbedrende, da det vil reducere områder med dominans af bjerg-rørhvene og tagrør, at det vil fjerne næringsstoffer og give større artsrigdom af bredbladede urter. Pletvis rydning vurderes ligeledes at være naturforbedrende.

Klagevejledning

Klage til Miljø- og Fødevarerklagenævnet

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

Klagen skal indgives senest d. 18. februar.

Du klager via klageportalen, som du finder via borger.dk eller virk.dk. Du logger på klageportalen med Nem-ID. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Egedal Kommune via klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på 900 kr. for borgere og 1.800 kr. for virksomheder, foreninger, organisationer og offentlige myndigheder.

I klageportalen sendes din klage automatisk først til Egedal Kommune. Hvis vi fastholder afgørelsen, sender vi klagen videre til behandling i nævnet via klageportalen. Du får besked om videresendelsen.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet afviser din klage, hvis du sender den uden om klageportalen, medmindre du er blevet fritaget for brug af klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Nævnet afgør herefter, om du kan fritages for at bruge klageportalen. Se betingelserne for at blive fritaget.

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges klagefristen til den følgende hverdag.

Domstolsprøvelse

Du har mulighed for at indbringe denne afgørelse for domstolene. Hvis du ønsker dette skal indbringelsen ske inden 6 måneder fra den dag, afgørelsen er meddelt.

Med venlig hilsen

Kate Kronborg Meinsbæk
Natur og Affald